

Till

2008-08-07

Utbildningsdepartementet

REMISSVAR angående Framtidsvägen en reformerad gymnasieskola.

Dnr: U 2008:2521/G.

SeFF, Sveriges FisketurismFöretagare, är en branschorganisation för företag och organisationer som verkar inom sportfiskerinäringen och för en utveckling av densamme.

SeFF vill med denna skrivelse uppmärksamma Utbildningsdepartementet och regeringen på att fiskerinäringen och då framförallt sportfiskerinäringen inte har fått något omnämnande i utredningen.

SeFF befarar att det kan innebära att det inte blir något förslag med en tydlig inriktning inom Naturbruksprogrammet mot yrken som har sin utgångspunkt i olika vattenmiljöer och fisken.

Sportfiskerinäringen har utvecklats på ett mycket positivt sätt de senaste 10 åren och under denna tid har det i Sverige också grundats ett flertal gymnasieutbildningar med inriktning mot denna näring.

Några av dessa utbildningar har en inriktning som stödjer sportfiskerinäringens utveckling och är seriösa och utbildar för näringen. De elever som kommer från dessa utbildningar har en kompetens som sportfiskerinäringen har stor nytta av.

Sportfiskerinäringen och då framförallt fisketurismen har mycket stora förutsättningar att utvecklas i Sverige. Detta har Jordbruksdepartementet framfört vid ett flertal tillfällen.

I det ”Operativa programmet för fiskerinäringen i Sverige 2007 – 2013” beskrivs detta på ett tydligt sätt. Det Operativa programmet är Sveriges nationella strategiska plan för fiskerinäringen inom EU. I inledningen till programmet står det:

” I programmet kommer insatser som bidrar till hållbar utveckling av fiskerinäringen och till att uppfylla Göteborgs- och Lissabonstrategierna(hållbar tillväxt genom miljö- och sysselsättningsaspekter, utbildningsinsatser, nyrekrytering, jämställdhet) att prioriteras.”

Bedömningen av regeringen som det framkommer i det Operativa programmet är att förutsättningarna för fisketurismen ”i Sverige bedöms vara en av de bästa i Europa och kan innebära stora möjligheter för företag att utvecklas inom denna sektor.”

I en nyligen gjord svensk enkät undersökning redovisar fisketurismföretagen en stark tro på en utökning av verksamheten inom de kommande åren. (Fritidsfiskebaserat företagande i Sverige. Finfo 2008:2)

Regeringen har i sitt regleringsbrev gett Fiskeriverket i uppdrag att stödja utvecklingen av svensk fisketurism.

Det är viktigt att Utbildningsdepartementet tar vara på denna kunskap om en ny närings utveckling och inte försämrar utbildnings möjligheterna inom gymnasieskolan för svensk sportfiskeäring.

Dessutom bör Utbildningsdepartementet ta vara på kunskapen inom Jordbruksdepartementet om de nya näringarna som har sin bas i fiske och jakt. Denna utveckling finns även väl dokumenterat hos NUTEK:s turistavdelning, som har sin grund i f.d. Turistdelegationen.

5.2.3 Inrättandet av nationella programråd i Skolverket.

- SeFF instämmer med utredningen att det är bra att inrätta ett nationellt programråd för varje program.
- SeFF vill betona att det vid tillsättningen av representanter i de nationella programråden, så måste det finnas möjlighet för olika branschorganisationer att uttrycka sitt intresse av att delta i dessa råd. I en förändrad företags- och arbetsmarknadsvärld uppstår nya typer av företag och branschorganisationer och dessa måste också ges möjligheten att påverka utbildningarnas innehåll i en skola som skall visa på *framtidsvägen*.
- Utifrån detta så anser SeFF att vår branschorganisation ska vara en av representanterna för de nya areella näringar som måste få komma till tals i det nationella programrådet.

5.5 Elevens valmöjligheter.

- **Det utredningen skriver om att avveckla specialutformade program kan SeFF inte ställa sig bakom med tanke på att det finns för svaga skrivelser om inriktningar, ämnen och kurser som stöder utbildningar med klara utgångar mot fiskerinäringens olika områden.**
- SeFF anser att vid en ansökan om att få inrätta nya ämnen och kurser som inte täcks av nationella ämnen eller kurser måste SeFF som branschorganisation ha ett stort inflytande över utformningen och tolkningen om de kan rymmas inom redan befintliga ämnen och kurser. Dessa synpunkter kan SeFF framföra i det nationella programrådet som stadigvarande medlem.
- SeFF anser att elevens individuella val skall ha samma omfattning som idag dvs. 300 timmar. Detta för att eleverna på yrkesprogrammen skall kunna välja olika specialkurser som spetsar till deras inriktning mot mål som ingen har tänkt skulle vara möjlig idag. Dessutom kan detta stödja elever som vill öka på sin kompetens för högskolestudier även om de går på ett yrkesprogram.

5.7.13 Programmet för Djurhållning och Naturbruk.

- SeFF anser att den nationella inriktningen Skog och Vatten måste ges möjlighet till en uppdelning i skog respektive vatten. De elever som vill verka inom yrken som tar sin utgångspunkt i vattnet som resurs behöver mer specifika studier än det som ges inom en gemensam inriktning.
- I detta sammanhang är det viktigt att fiskerinäringen får komma med sina synpunkter. I fiskerinäring ingår idag fisketurismbranschen som en stark växande del. För att tillgodose denna närings behov behövs det utvecklas specifika ämnen och kurser för både det traditionella yrkesfisket och fisketurismbranschen. Utvecklandet av dessa kurser måste anses vara angeläget med tanke på hur fiskeresursen har överutnyttjats. För att skapa en hållbar utveckling i olika typer av vattenmiljöer och fisket i dessa, måste även gymnasieskolan erbjuda kurser och ämnen som knyter an till denna näringssektor.
Detta stöder vår tanke om att en tydligare uppdelning av Skog och Vatten måste göras inom programmet eller att tillåta inrättandet av specialutformade program för sportfiskerinäringen.
- I detta sammanhang är det viktigt att likställa jakt och fiske som näring. Det betyder att de etiska aspekter som kan läggas på näringar inom dessa områden måste ses på ett likartat sätt. Levande varelser antingen de lever på jordytan eller i vattnet måste vi hantera med samma etiska utgångspunkter.
- Den naturbaserade turismens yrkesutgångar måste knytas till Naturbruksprogrammet då de innehåller så mycket av frågor kring hållbar utveckling i ett ekologiskt perspektiv. Dessutom så måste de etiska frågorna kring flora och fauna behandlas med en kunskap som finns inom naturbruksprogrammet
- De yrken som grundar sig på fisket behöver kompetenser om fartyg och dess framförande. Ämnen och kurser inom detta område kommer att finnas i det nya programmet Sjöfartsteknik. Vissa av dessa ämnen och kurser måste även de elever som går en utbildning med inriktning mot fiskerinäringen få tillgång till. Detta stödjer SeFF:s tankegång om att en inriktning mot Sportfiskerinäringen kräver en blandning av ämnen från flera olika program istället för en gemensam inriktning mot Skog och Vatten.
- Utgångar som avser arbete inom yrkesfisket skall inte kunna gå Sjöfartsteknik, utan dessa utgångar måste ligga inom Naturbruksprogrammet. Idag ligger många av dessa kurser i Energiprogrammet.
Detta får inte upprepas så att yrkesfisket placeras inom det nya programmet Sjöfartsteknik. Yrkesfiskarna måste få tillgång till en biologiska kompetens som erfordras för att bedriva ett fiske som utgår från ekosystemansatsen.

5.7.23. Programmet för Sjöfartsteknik.

Sjömans utbildningen i det nuvarande Energiprogrammet profileras idag mot tre olika yrken: matros, motorman och yrkesfiskare.

I detta nya program Sjöfartsteknik, nämns inte yrkesfiskare och det tycker vi inom SeFF är bra. Däremot tycker vi att utbildningen till yrkesfiskare och andra yrkesgrupper som kan knytas till fiskerinäringen måste få sin utbildning inom programmet för Djurhållning och Naturbruk, med en tydlig inriktning mot vatten.. Det är viktigt att ämnen och kurser inom Sjöfartsteknik också kan studeras av dem inom programmet för Djurhållning och Naturbruk. **Den växande näringen inom sportfisketurism kräver omfattande kompetenser inom Sjöfartsteknik för att kunna bedriva en laglig och internationell konkurrenskraftig verksamhet.**

5.10 Specialutformade program, riksrekrytering och regional inriktningar.

- **Det behövs inte så många utbildningar i Sverige med en inriktning mot sportfiskerinäringen och de som finns måste på ett tydligt sätt samarbeta med oss inom näringen så att utbildningarna anpassas efter företagets behov utifrån både ett nationellt och internationellt perspektiv.**
- Vid en reducering av antalet utbildningar med inriktning mot klara yrkesutbildningar riktade mot sportfiskerinäringen, så behöver de vara riksrekryterande annars går de ej att erhålla ett tillräckligt stort elevunderlag till varje skola. En del av de utbildningar som redan finns idag rekryterar elever från hela Sverige. Dessa klart riksrekryterande utbildningar har lite olika profil och det är bra för elevs valmöjlighet.
- **De elever som skall gå en sådan utbildning som skissats på här måste få tillgång till inackorderingsbidrag annars så kommer de inte att ha råd att välja en sådan utbildning. För att dessa skolor skall kunna hålla en hög kvalitet så får de inte bli allt för många med tanke på tillgång till platser för APL.**
- **Det finns idag några skolor som har specialutformade program som kan visa på att de idag är väl fungerade och genom Skolverkets tillsyn också bedömts som sådana skolor. Dessa skolor måste få en möjlighet att även i fortsättningen få verka utifrån de stukturer som de är uppbyggda på efter samarbete med oss i branschen.**

5.11.2 Spetsutbildningar inom nya områden.

En av de mest expanderande näringarna är turismen och då framförallt inom de upplevelsebaserade branscherna. Hit hör de olika inriktningarna inom sportfiske näringen.

SeFF föreslår att det även kan inrättas spetsutbildningar mot nya utbildningar för nya näringar och hit måste sportfiske näringen räknas och de utbildningar som har sportfiske näringen som avnämare.

Idag håller en skola i landet på att bygga upp ett internationellt kunskapscentrum för sportfiske näringen och då framförallt med inriktning mot fiskeguide verksamheten. ForshagaAkademin som varit verksam i drygt tio år har idag en gymnasieutbildning och en KY- utbildning med inriktning mot sportfiske näringen. Dessa utbildningar har uppmärksammats av den internationella marknaden och det ger ett viktigt stöd till svensk export av fisketurism

ForshagaAkademin håller även på med en planering av en helt internationell fiskeguideutbildning med ett intag från hela världen. Detta betyder att skolan kommer att få tillgång till internationell kompetens som inte tidigare samlats på en utbildningsinstitution i Sverige med denna inriktning. Utbildningen kommer att ges på engelska, med start 2010.

De gymnasieelever som erbjuds att gå en utbildning i denna internationella miljö som har en inriktning mot näringar för sportfiske, kommer att göra dessa gymnasieelever inte bara starkt konkurrenskraftiga både i Norden och på en internationell marknad.

Smögen 21 augusti 2008

Bo Hansson, ordförande för SeFF